

Charlottenlundhallen - et dugnadsprosjekt

Av Sverre Overvik

Bydelen Charlottenlund hadde fra tidlig i 1970-årene store barne – og ungdomskull og få og mangelfulle aktivitetstilbud. Særlig for den sterke økningen av innendørsidrettene var situasjonen prekær. Gatehjørnene ble ofte arena for ungdommelig aktivitet. Sportsklubben måtte sende sine unge medlemmer byen rundt for å gi en smule innendørs treningstilbud, og for å få spilt sine hjemmekamper. Lite tydet på at kommunen hadde økonomisk evne eller tilstrekkelig vilje til å løse ”våre” problemer verken på kort eller lang sikt. Charlottenlund Sportsklubb besluttet derfor i 1976 å ta saken i egne hender, bokstavelig talt.

Idéen om Charlottenlundhallen var født.

Selvfølgelig var det en dristig idé - både å sette en liten fattig sportsklubb i en betydelig gjeld, og å forutsette at det var mulig å mobilisere tilstrekkelig dugnadsinnsats fra et moderne, stresset bysamfunn.

Det var nok ikke så unaturlig at planene våre møtte mange negative reaksjoner.

Men idéen var født, fordi:

- Det var et stort udekket behov for innendørs treningsanlegg i Trondheim.
- Vi ville gi de unge på Charlottenlund et sted å være med sin idrett og sitt sosiale miljø.
- Vi ville skape en arena for miljø- og aktivitetsutvikling i lokalsamfunnet.
- Vi hadde tro på at det fantes store ressurser i lokalsamfunnet som ikke var utløst.
- Vi hadde tro på at et aktivt samarbeid skole og idrett kunne gi gode resultater.
- Vi hadde tro på at det var riktig å bygge enkle bruksanlegg for breddeidretten.

Proessen

Det tok to års intens pågåenhet fra plankomitéen fra vi startet planleggingen til vi kunne sette spaden i jorda. Det var to år med mye motbør og mange tilbakeslag. Det manglet ikke på motforestillinger verken i eller utenfor klubben. Internt var mange bekymret, og med rette, for konsekvensene både økonomisk og sportslig av et så stort løft. Den mest massive motstanden kom imidlertid fra kommunen og byens idrettsmiljø. Ikke minst, og kanskje mest overraskende var håndballkretsens sterke motstand til prosjektet. Gjennomgangstonen var at vi ikke ville greie våre forpliktelser ver-

ken under bygging eller drift, ja selv renholdet ville gi oss så store problemer at kommunen til slutt ville bli nødt til å overta hele underskuddsforetaket.

Oppfatningen den gang var at bygging av slike anlegg var en kommunal oppgave, så fikk barn og unge heller finne seg i å vente til kommuneøkonomien tillot denne type investeringer en gang i en fjern fremtid. Dette var en oppfatning som både lokale og sentrale idrettsmyndigheter applauderte.

Var det mulig å trenge gjennom byråkratiet?

Det skal likevel ikke underslås at vi underveis, fra enkelte hold fikk positiv respons. Skolemyndighetene så etter hvert det positive i et utvidet samarbeide med idretten i lokalmiljøet. Vi er derfor skolefolkene takk skyldig for den holdning de viste og den støtten de gav under planleggingen. Det skal heller ikke underslås at avtalen som ble inngått mellom Trondheim kommune og sportsklubben om vederlagsfri disposisjon av et tilstrekkelig tomteareal ved skolen i førte år, var avgjørende for gjennomføringen av prosjektet.

Denne avtalen satt imidlertid langt inne, men etter flere behandlinger i formannskapet med negativt resultat fikk saken endelig det nødvendige flertall.

Det gjelder ikke å gi seg!

Entusiasmen

All denne motstanden mot prosjektet førte til et samlet "gå på-humør" både i klubben og i plankomiteén. Vi skulle vise at dette skulle vi klare i fellesskap ved hjelp av en storstilet dugnadsinnsats.

Dugnadsidéen var skapt. Dugnad har i generasjoner vært et viktig element for i fellesskap å løse store oppgaver i lokalsamfunnet. Dugnad er en vesentlig medmenneskelig kvalitet som vi er i ferd med å glemme i vårt moderne samfunn. Dugnad er å gjøre noe - for noen - sammen med andre - i et sosialt fellesskap. Kunne dette gjøres nå? Kunne moderne bymennesker føle verdien av å delta i et slikt sosialt prosjekt? Tanken var dristig, men frivillighet ut over det vanlige var forutsetningen for at prosjektet kunne gjennomføres økonomisk.

Planleggingen

Til tross for vedvarende motstand, planleggingen gikk sin gang med faglig kynighet. Kanskje er det riktig i ettertid å si at all denne motstanden var oss til stor og avgjørende inspirasjon. Uten denne drivkraften ville ikke Charlottenlundhallen sett dagens lys.

Planen gikk fra starten ut på å bygge en uisolert plasthall. Men underveis fant man at det i lengden ville lønne seg å satse på et permanent anlegg. Resultatet ble en fullisolert trebuehall med selvkomponerte løsninger både estetisk og

konstruksjonsmessig. Gulvutformingen gav oss spesielle utfordringer blant annet fordi selve gulvbelegget ble lagt på et undergulv av asfalt. Garderobe og dusjbehovet ble foreløpig dekket i et sambruk med skolen. Oppvarmingen ble planlagt som et oljefyrt varmluftsanlegg supplert med et elektrisk ventilasjonsanlegg med varmegjenvinning.

Bygget reiser seg

Så lettet plutselig trykket. Etter to års pågåenhet, inspirert av den motstand prosjektet hadde fått, sto vi faktisk overfor det faktum at alle tillatelser forelå, byggingen kunne starte. Vi er kommet til høsten 1978. For byggekomitéen var

dette en av de vanskeligste dagene. Ville vi lykkes? Så vidt vi visste, var det første gang i Norge at en klubb bygger sin egen idrettshall. Var dette gjennomførbart? Den store spenningen knyttet seg til om forutsetningen om omfattende dugnadsinnsats ville slå til. Det ble derfor helt fra starten lagt vekt på en omfattende organisering for å sikre en effektiv utnyttelse av dugnadsinnsatsen.

Nå var det ingen vei tilbake.

De innleide gravemaskinene sto og ventet på signal. Lånekontrakt på 1 mill. kr av et totalbudsjett på 1,7 mill. lå klar til undertegning.

Charlottenlundhallanlegget 2. juni 2006. Vi ser hall, byggetrinn I (1), møterom, garderober m.m., byggetrinn II (2), kunstgressbane (3), gymsal for ungdomsskolen (revet for å gi plass for nyhallen i 2007) (4), svømmehall og gymsal for barneskolen (5), ungdomsskolen (6).

Foto: (c) Morten Antonsen/Adresseavisen.

Vi så for oss et mulig scenario: Charlottenlund Sportsklubb som en forgjeldet kakelotteriklubb i evig armod, og en utgravd byggetomt som et krater og et monument over en håpløs ide om tusenvis av dugnadstimer som bare var en håpløs drøm.

Loddet var kastet, vi var i gang.

Så kom regnet og vestaværet, uopphørlig så lenge grunnarbeidene varte.

Så kom dugnadsfolket, i regnhyre og sydvest. Trofast møtte de opp kveld etter kveld, de krøkte ryggen mot vestaværet og jobbet på.

Det var en opplevelse å se hvordan arbeidsiver, dugnadsglede og den sosiale stemninga utviklet seg etter hvert som fundamentene vokste opp av leirsuppa.

Vi hadde liten tid, regnet hadde forsinket oss, men gulvet måtte få det første nødvendige asfaltlaget før snøen og kul-

den kom. Vi greide det akkurat, takket være iherdig innsats med pumper, bøtter og spann fikk vi senke det innvendige vannivået under gulvnivå. Asfaltlaget kom på plass den siste dagen det var mulig å legge asfalt i Trondheim det året mens vestaværet laget "springflo" ved målområdet på østre banehalvdel.

Buekonstruksjonene reiser seg.

Det var med stolthet vi så buekonstruksjonene reise seg opp mot himmelen, i over tolv meters høyde, hallen var i ferd med å markere seg i landskapet.

Det var blitt høst, frosten kom tidlig det året, og gradestokken holdt seg langt under null så lenge utarbeidene varte.

Oppunder jul var utarbeidene ferdig, vi hadde et tett bygg og dugnadsgjengen kunne trekke innendørs og gå løs på de omfattende innvendige arbeidsoppgavene.

Hallen reiser seg i 1978. Til venstre: En luftig arbeidsplass og dugnadsfolk uten høgdeskrekk. Til høyre: Store mengder Rockwool isolasjon skal på plass. Foto: Nils Dahl.

Dugnadsinnsatsen var høy ut over vinteren og våren. Selv i den varmeste sommerferietiden var det vanskelig å holde de ivrigste av dugnadsgjengen unna byggeplassen.

Så sto byggverket ferdig til riktig tid, slik at Charlottenlund sportsklubb kunne invitere til stor innvielsesfest og til landskamp i håndball mellom Danmark og Norge i Charlottenlundhallen 29. september 1979. Vår egen Åse Nygård, CSK, var en av aktørene i den norske troppen. TV var på plass for å formidle bilder fra Charlottenlunds "storstue" ut til det ganske land.

Så kom pappa hjem etter et års dugnadsinnsats. Familielivet på Charlottenlund antok igjen normale former.

Byggetrinn II

Det ble tidlig klart at bruken av skolens garderobeavdeling ikke var en god løsning. Garderobekapasiteten i skolens idrettsbygg var ikke tilfredsstillende, og fortsatt savnet klubben møterom og andre klubbfasiliteter. Plankomiteén fikk derfor et kort pusterom før planleggingen av byggetrinn II var i gang.

I garderobeanleggene ble det på grunn av forventet stor slitasje satset på robus-

En historisk landskamp i håndball Norge - Danmark 29. sept 1979. Danmark vant med ett mål: 13 - 12. Foto: CSK.

“Takk for innsatsen”.
Arkitekt for anlegget var siv.ark
MNAL Ola Woldseth.

te vedlikeholdsfrie materialer som betong, tegl, stål og keramisk flis.

Høsten 1983 var dugnadsgjengen igjen i aktivitet, denne gangen med et adskillig mer omfattende prosjekt. Men allerede høsten 1985 sto hele anlegget ferdig til bruk. Nå fremstår anlegget med garderobeanlegg, trimrom, kiosk, møte- og kontorlokaler og selskapsfasiliteter med et godt utstyrt kjøkken som et velfungerende anlegg.

Slik den fremstår, dekker Charlottenlundhallen ikke bare idrettens, men også mange andre behov for aktiviteter og sosiale tilbud i bydelen vår.

Så den 8. november 1985 var det duket for stor innvielsesfest. Det ble for øvrig et storslaget arrangement koblet sammen med klubbens 40-års jubileum. Og ”alle” kom til festen, også inviterte

sentrale kommunale politiske og administrative representanter så vel som representanter for det idrettslige lederskap både på lokalt og sentralt plan.

Og alle var enige om et dette var et enestående prosjekt. Men på festen var det dugnadsgjengen det først og fremst ble gjort stas på.

Igen fikk vår dyktige arrangørstab ansvaret for en ny landskamp i håndball. Denne gangen var det så vidt langveisfarende lag som Bulgaria og USA som gjorde opp sitt mellomværende i Charlottenlundhallen i forbindelse med Polar Cup.

Dugnaden

Kostnadsrammen for prosjektet var beregnet til i overkant av 6 mill. kroner, i dette lå ca. 2,6 mill. kroner i dugnadsinnsats.

Da sluttstrek ble satt, var 25.000 til 26.000 dugnadstimer inkludert planlegging, prosjektering, administrasjon og bygging nedlagt i anlegget.

Totalt deltok mellom førti og femti personer i arbeidet, og oppmøtelistene viste at de ivrigste kunne notere seg for over 300 oppmøter. Som verdige representanter for en stolt dugnadsgjeng er det grunn til å nevne Gunnar Johansen og Arvid Skjervold som topper listene med henholdsvis 323 og 321 oppmøter.

Vi hadde behov for å mobilisere alle fagområder, og det viste seg at bydelen Charlottenlund kunne frembringe byggefagfolk av alle slag, fra arkitekter og byggeledere til håndverkere og regnskapsfolk. Og ikke minst, det fantes fantastiske vaffelprodusenter og kaffekokere.

Alle stilte opp.

Etter 9 år, fra de første planene ble lagt i 1976 og til innvielsen i 1985, i perioder med stor og intens aktivitet kunne plankomiteéns medlemmer avslutte sitt arbeide vel vitende om at dugnadsprosjektet Charlottenlundhallen var brakt vel i havn. Plankomiteéen besto av Irene Tanem, Asbjørn Røkke, Ola Woldseth og Sverre Overvik.

Sluttord

Tjuefem år er gått siden innvielsen av byggetrinn II. Å holde driften i gang har i perioder bydd på vanskeligheter, men

fortsatt lever Charlottenlundhallen i beste velgående.

For alle oss som over noen år og på forskjellig vis satset tid, arbeidsinnsats og engasjement for å gjennomføre prosjektet, er det med stor glede vi kan konstatere at nye generasjoner tar opp arven og sørger for at hallen fortsatt er i god kondisjon.

Og den store betydningen anlegget har for barn- og unges oppvekstvilkår og bydelens sosiale miljø, er fortsatt udiskutabelt.

Diverse data:

Byggetrinn I bygget 1978 – 79

Byggetrinn II bygget 1984 – 85

Totalt gulvareal: ca. 2.200 m²

Innhold:

- Idrettshall: 1.200 m²
- Møterom m/anretning 80 m²
- Peisestue 90 m²
- Kjøkken
- Kiosk
- Styrketreningsrom m/badstu 60 m² og solarium 55 m²
- 4 sett garderober m/dusjer
- 2 instruktørgarderober m/dusjer
- Vestibyle, toaletter
- Kontor, lagerrom, tekniske rom

Tekniske data:

- Oljefyrt varmluftsanlegg som oppvarming av hall
- Oppvarming for øvrig: el. varme og ventilasjonsanlegg med varmegjenvinning
- Varmegjenvinning av dusjvann
- TV-overvåkning av garderobedel
- Elektronisk innbruddsovervåkning
- Helautomatisk temperatur og vannkontroll i dusjer

Byggekostnader:

Byggetrinn I kr 2,5 mill
Byggetrinn II kr 4,8 mill

Totalkostnad kr 7,3 mill

Finansiering:

Lånemidler kr 3,4 mill
STUI- midler kr 1,0 mill
Egne midler kr 0,3 mill.
Dugnadsinnsats kr 2,6 mill

Totalt kr 7,3 mill

Alle tall er basert på 1982 kr.

Arkitektarbeidet ble utført av siv.ark MNAL Ola Woldseth.

Sverre Overvik, f. 1928, er siv.ark MNAL. Han ble æresmedlem i Charlottenlund Sportsklubb i 1985.

Charlottenlundhallanlegget i 2010 med ny hall tatt i bruk i november 2007. Foto: Knut L. Vik.

Charlottenlund Sportsklubb

Klubben ble stiftet 24. mai 1945. I dag har klubben ca. 230 håndballspillere, 450 fotballspillere og ca. 600 aktive barn i Idrettskolen. I tillegg har vi et ukjent antall turmosjonister og ca. 230 medlemmer i treningssenteret. I dag har klubben omlag 1400 medlemmer.

I årene før Charlottenlundhallen ble tatt i bruk, markerte klubben seg spesielt innen terrengløp, landevegsløp, maraton og langrenn. Viktor Olsen var klubbens toppidrettsmann med hele 10 norgesmesterskap i landevegsløp og maraton.

Klubben har gjennom årene oppnådd gode resultater i fotball og håndball, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Charlottenlund Sportsklubb er en bydelsklubb med medlemmer i hovedsak fra Charlottenlund og Brundalen skolekretser. Klubbens motto er "Flest mulig, lengst mulig" og gjenspeiler klubbens ønske om å aktivisere flest mulig, barn, unge og voksne, så lenge som mulig.

CSK Idrettsskolen er en frittstående underavdeling under Charlottenlund Sportsklubb, som oppfyller de krav Norges Idrettsforbund stiller til idrettsskoler. Her deltar barn fra fire år og oppover til allsidig trening i flere sportsgrener.

Charlottenlund Park er i dag et "fellesanlegg" for Sportsklubben, Charlottenlund barneskole og Charlottenlund ungdomsskole.

Uteanlegget består av en ellever kunstgressbane og ny av året en sjuer kunstgressbane. Charlottenlundhallene består nå av to idrettshaller med to fulle håndballflater, felles inngangsparti med kiosk og et 200 m² moderne treningssenter med kondisjons- og styrkeapparater. I den nye flerbrukshallen er det tribunekapasitet til 300 tilskuere, klatrevegg, og treningssenter. I kjelleren er det et maksipuls treningsstudio, en kommunal ungdomssklubb og treningsrom utleid til bokklubben Ulfan.

Charlottenlundhallene er godt tilrettelagt for bevegelseshemmede. Stuen i byggetrinn II har to nyoppussede lokaler, avdelt med en skillevegg som kan åpnes, og som i full størrelse huser 110 personer. Stuen er ideelle til familiefester som konfirmasjon, dåp og fødselsdagsfeiringer.

Sportsklubben disponerer fortsatt Grusbanen i Jakobslivegen som i sin tid ble bygd av medlemmene på dugnad. Fram til nå er den i bruk til fotball i sommerhalvåret, og på vinteren sørger kommunen for en isflate for skøyteøping.

Fakta om aktivitetene til Charlottenlund Sportsklubb finner en ved å gå inn på lagets nettside - www.csk.no.

Velkommen til Charlottenlund Idrettspark

24-5-45

C-S-K

Hvert år utføres det over 60.000 dugnadstimer i Charlottenlund Sportsklubb for å sikre at barn og unge har et godt og positivt oppvekstmiljø. Charlottenlund Idrettspark er en meget viktig del av av vårt nærmiljø. Hjelp oss å ta vare på det flotte anlegget vårt slik at vi også i framtiden kan ha et godt tilbud til små og store i bydelen vår.

Hilsen Hovedstyret i
Charlottenlund Sportsklubb

